

РЕШЕНИЕ

№ 21750

гр. София, 30.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 78 състав,
в публично заседание на 26.09.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пенка Велинова

при участието на секретаря Александра Вълкова, като разгледа дело номер **6606** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс.

Образувано е по жалба на Н. И. М. чрез адв. К. В. - САК срещу Отказ № № [ЕГН]/12.04.2024г. на Управителя на НЗОК за отпускане на финансови средства за закупуване на помощно средство – акумулаторна количка, на стойност 3 019 лв.

В жалбата се излагат доводи, че отказът е издаден при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, както и в противоречие с материалния закон и целите му. Твърди се, че органът е приложил закона формално като не се е съобразил с особеностите на конкретния случай и целите на ЗХУ. Подробно съображения се излагат, че здравословното състояние на жалбоподателя категорично отговаря на медицинските условия за отпускане на акумулаторна количка. Искане за отмяна на ИАА, както и присъждане на сторените по делото разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован чрез адв. В. поддържа жалбата и моли отказът да бъде отменен.

Ответникът – Управителя на НЗОК, не се представлява. Взема становище по делото с писмото, с което представя административната преписка.

Административен съд – София-град, Трето отделение, 78-ми състав, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На 02.01.2023г. жалбоподателят е бил спешно хоспитализиран в УМБАЛ „Проф. д-р Александър Чирков“ ЕАД с окончателна диагноза „Дисекция на Аортата I тип по

ДеБейки“, където му е извършено опертивно лечение - операция „operatio a modo Wheat (Res Aneur AO asc DiSS et Interpositio Proshtesis intergard Woven No 28, AVR Carbomedics No 23). Пролежава в отделението до 18-ти следоперативен ден, когато е изписан в състояние при изписване „хемодинамично стабилен, трайно афебрилен, раздвижен до степен на самообслужване, със спокойни опер. Рани.“ В издадената епикриза /л.11-16/ се сочи, че е налице долна вяла парапареза, липсващи СНР, липсват патологични рефлексии от гр. На Б., установява се проводникова сетивно ниво от Тх12 надолу двустранно.“

В Медицински протокол № 20240411144212 / справка на л. 30/, на ЛКК по нервни болести при ДКЦ „Света Анна“ ЕООД, е отразено, че поради тежка централна квардрипареза Н. И. М. не може да управлява рингова количка и е дадено заключение, че същият се нуждае от помощни средства: акумулаторна количка..

В приложеното по делото Експертно решение на ТЕЛК № 00232/14.02.2024г. при IV-та МБАЛ – С. ЕАД е отразено, че жалбоподателят е със 100 % трайно намалена работоспособност с чужда помощ. В констатациите от медицинските изследвания, представените документи и мотиви за експертно решение е посочено като обективно състояние, че придвижването се осъществява с инвалидна количка и придружител. Отбелязано е също, че Н. И. М. не може да се обслужва самостоятелно. Във връзка с изложеното Н. И. М. подал заявление с № [ЕГН]/12.04.2024г. до Управителя на НЗОК с искане да му бъдат отпуснати предписаните от ЛКК с Протокол № 20240411144212 помощни средства.

Заявлението е разгледано от назначена със Заповед № РД-18-161/06.07.2022 г. /л.22/ на управителя на НЗОК комисия, съобразно утвърдените от управителя на НЗОК Правила за работа на комисия в ЦУ на НЗОК за разглеждане на заявления за предоставяне на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, предназначени за хора с увреждания № РД-16-26/01.07.2022 г. Съгласно протокол от заседание № 127/12.04.2024г. /л.23-28/ Комисията приела, че по заявлението на жалбоподателя от 12.04.2024г. за отпускане на помощно средство – акумулаторни колички, с код по спецификация 110301, 1 брой, на стойност 3019лв., следва да бъде постановен отказ. В мотивите за неговото издаване комисията е посочила следното: „След извършена справка в базата данни на Агенция за социално подпомагане се установи, че Ви е отпусната Рингова инвалидна количка с чужда помощ, с едностранно задвижване, регулиращ се гръб и др. отпусната на дата 16.10.2023г. със срок на експлоатация до 16.10.2029г. Съгласно публикувания списък – спецификация на интернет страницата на НЗОК заявената от Вас акумулаторна инвалидна количка не се отпуска в комбинация с други инвалидни колички.“

Изготвеният от комисията отказ № ПС-30-09-255/25.04.2024г. //л.12/ бил подписан от Управителя на НЗОК и изпратен на жалбоподателя с писмо изх. № 19-03-874/25.04.2024г. /л.20/.

По делото е приложена и приета административната преписка.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, от лице, имащо правен интерес от оспорване, и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество същата е основателна по следните съображения:

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК в настоящото производство се преценява

законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Съгласно чл. 69, ал. 4 от ППЗХУ компетентен да се произнесе по заявлението по ал. 1 е управителят на НЗОК в случаите, когато заплащаната от НЗОК стойност на заявеното помощно средство, приспособление, съоръжение или медицинско изделие, съответно ремонта, е по-висока от 1000 лева. В случая оспорвания отказ е издаден от управителя на НЗОК. В тази връзка съдът намира, че оспорваният индивидуален административен орган е издаден от компетентен орган в рамките на неговите правомощия.

Оспореният отказ е издаден в писмена форма и съдържа всички реквизити, задължителни за писмения индивидуален административен акт по чл. 59, ал. 2 от АПК, включително мотиви за издаването му. В случая единственият мотив, с който е отказано предоставяне на Н. И. М. на помощно средство – акумулаторна количка, е че вече е отпусната Рингова инвалидна количка и акумулаторна инвалидна количка не се отпуска в комбинация с други инвалидни колички.

В хода на административното производство, съдът не констатира допуснати съществени процесуални нарушения като такива не се и твърдят от жалбоподателя.

На жалбоподателя и е издаден изискваният се по чл. 73, ал. 1 от ЗХУ медицински документ – медицински протокол на ЛКК № № 20240411144212 от ЛКК при ДКЦ „Света Анна“ ЕООД, с който и е предписано отпускане на помощни средства – акумулаторна количка. В рамките на процедурата, съобразно чл. 69, ал. 2 от ППЗХУ, е подадено електронно и заявление от жалбоподателя с искане за отпускане на предписаното му помощно средство, като в заявлението е посочен номерът на медицинския протокол. Заявлението е разгледано в предвидения по чл. 69, ал. 9 от ППЗХУ 7-дневен срок от редовно назначената за това комисия от управителя на НЗОК. Съдът намира, че в случая при постановяването на процесния отказ административният орган е приложил формално материалния закон, но без да се съобрази с целта на закона, в нарушение на чл. 146, т. 5 от АПК.

Съгласно чл. 73, ал. 1 от ЗХУ хората с увреждания имат право на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, определени индивидуално с медицински документ, издаден от лекарските консултативни комисии, ТЕЛК или НЕЛК, въз основа на конкретните им нужди и съгласно спецификация, утвърдена от Националната здравноосигурителна каса. Ал. 2 на същата разпоредба регламентира, че финансирането и предоставянето на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за хората с увреждания се осъществяват от Националната здравноосигурителна каса въз основа на механизъм и стандарти за качество на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за хората с увреждания, като средствата за това се предоставят от държавния бюджет с трансфер чрез бюджета на Министерството на здравеопазването. Според ал. 3 на посочената разпоредба механизмът за финансиране и стандартите по ал. 2 се определят с наредбата по чл. 45, ал. 9 от Закона за здравното осигуряване и с наредбата по чл. 30а, ал. 4 от Закона за медицинските изделия, а механизмът за предоставяне и ползване - в правилника за прилагане на закона.

Съобразно разпоредбата на чл. 68 от ЗХУ В случаите по чл. 73 от Закона за хората с увреждания помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия, на които хората с увреждания имат право, се предоставят след индивидуалното им определяне за лицето с медицински документ, издаден от лекарска консултативна комисия, териториална експертна лекарска комисия или Националната експертна лекарска комисия, при съобразяване на медицинските условия, експлоатационните срокове и необходимите медицински документи за предоставянето, посочени в утвърдената от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) спецификация и спецификацията - списък по наредбата по чл. 30а, ал. 4 от Закона за медицинските изделия.

На основание чл. 30а, ал. 4 от Закона за медицинските изделия и чл. 73, ал. 3 от ЗХУ е приета Наредба № 7 от 31.03.2021 г. за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат. Съгласно чл. 1, т. 1, б. "а" от тази наредба с нея се определят условията и редът за съставяне и поддържане на списък на медицинските изделия, които могат да бъдат заплащани със средства от бюджета на НЗОК. Според чл. 6, т. 1 от Наредба № 7/2021 г. една от категориите медицински изделия, включени в списъка, са помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания.

От публикувания на страницата на НЗОК списък-спецификация с определени и групирани помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, съгласно чл. 73, ал. 1 от Закона за хората с увреждания, от раздел А на спецификация, утвърдена от НС на НЗОК с решение № РД-НС-04-135/16.11.2021 г, в сила от 01.07.2022 г. е видно, че главна група 11 „Инвалидни колички“ се включва подгрупа 01 „Рингови инвалидни колички“ (код 11.01.01 за количка); подгрупа 02 „Рингови инвалидни колички, с чужда помощ, с едностранно задвижване, с регулиращ се гръб и/или др.“ (код 11.02.01 за количка), подгрупа 03 „Акумулаторни колички“ (код 11.03.01 – за количка), както и други подгрупи касаещи детски инвалидни колички. Медицинските условия, при които се отпуска акумулаторна инвалидна количка са посочени в съответната колона на ред 6406 от списъка – спецификация и са следните: Увреждане на горни и долни крайници (две бедрени ампутации с противопоказания за протезиране и съдова патология, тежка парализация и параплегия), които увреждания не позволяват самостоятелно използване на количка по позиция 11.02.01. и ако лицето е физически и психически годно да управлява такава количка. За отпускането ѝ се изисква медицински протокол от специализирана ЛКК по профила на заболяването, разкрита към ДКЦ (МЦ) или експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК. Изрично в колона забележка е посочено, че не се отпуска (акумулаторна количка) едновременно с инвалидните колички по точки 11.02.01; 11.04.01; 11.05.01. Това последното е и основанието, на което е отказано на жалбоподателя отпускането на исканата и предписана му с медицински документ акумулаторна инвалидна количка.

В чл. 69 от ППЗХУ е регламентирана процедурата за отпускане на ПСПСМИ и съгласно ал. 6 от тази разпоредба по заявленията по ал. 4 и 5 се извършва предварителен контрол за предоставянето, като се проверява съответствието им с изискванията по спецификацията и спецификацията - списък по чл. 68. Не може да бъде отказано одобряване на заявлението, ако са представени всички изискуеми документи с необходимото съдържание за съответните изисквания.

В настоящия случай не е спорно, че жалбоподателят е представил всички необходими документи. Безспорно също така се установява от доказателствата по делото, че жалбоподателят отговаря на посочените в спецификацията-списък по чл. 68 от ППЗХУ медицински условия, при които е предвидено да се отпуска акумулаторна инвалидна количка. Съгласно представените медицински документи в хода на съдебното производство, в т.ч. ЛКК медицински протокол 20240411144212(л. 30) Н. И. М. е с тежък дефицит – централна квадрипареза, и поради влошено здравословно състояние не може да управлява рингова инвалидна количка и се нуждае от акумулаторна такава. С оглед на това, на основание цитираната разпоредба на чл. 68, ал. 6, изр. второ от ППЗХУ не може да бъде отказано одобряване на подаденото от жалбоподателя заявление.

Наличието на допълнително уточнение в колона забележка на одобрения списък-спецификация, че на едно лице не може едновременно да се отпусне акумулаторна инвалидна количка (код 11.03.01) и рингова инвалидна количка, с чужда помощ, с едностранно задвижване, с регулиращ се гръб и/ или др. (код 11.02.01) не съставлява основание за отказ, доколкото от жалбоподателя не е поискано едновременното им отпускане. Това изискване следва да се преценява във връзка с изпълнението на медицинските условия за предоставяне съответния вид инвалидна количка – рингова или акумулаторна. Ако конкретното състояние на лицето позволява то да използва рингова инвалидна количка, следва да получи именно такава, а ако състоянието му не позволява използването на рингова количка, но позволява използването на акумулаторна, то да получи акумулаторна. Фактът, че на жалбоподателя вече е било отпуснато помощно средство – рингова инвалидна количка с чужда помощ, с едностранно задвижване, с регулиращ се гръб, експлоатационният срок на която не е изтекъл, не означава че същият няма право на акумулаторна инвалидна количка, ако междувременно състоянието му е станало такова, че същият не може да се ползва самостоятелно от рингова количка.

Съгласно чл. 2 от ЗХУ Чл. 2. Законът има за цел да: 1. насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на правата и свободите на хората с увреждания; 2. създаде условия за социално приобщаване на хората с увреждания; 3. способства за зачитане на вътрешно присъщото човешко достойнство на хората с увреждания; 4. предоставя подкрепа за хората с увреждания и техните семейства.

Предоставянето на помощно средство не е самоцелно, а е свързано с конкретното увреждане на лицето, както и с конкретните му потребности, включително с необходимостта да бъде облекчено при извършване на обичайни дейности като пазаруване, пребиваване на свеж въздух, осъществяване на социални контакти. То следва да е и такова, че да подпомага и членовете на семейството на увреденото лице, които полагат грижи за него, както и потребностите на самото лице. Безспорно е, че използването на акумулаторна количка би подобрило качеството на живот и улеснило ежедневните дейности, вкл. и социални контакти на жалбоподателя, както и ще подпомогне в значителна степен лицата, които се грижат за него.

В случая ответникът не се е съобразил с особеностите на конкретния случай и целите на ЗХУ, прогласени в чл. 2 от закона. Според чл. 3 законът гарантира правата на хората с увреждания по начин, който осигурява зачитане на човешкото им достойнство и равното им третиране в личния, обществен и политическия живот, като се прилагат индивидуален подход и индивидуална оценка на потребностите.

Затова, при преценката по основателността на конкретно искане, подадено от лице с увреждане, при упражняване на предоставеното му от закона право, съответният административен орган следва във всички случаи да отчита особеностите на регламентираните със ЗХУ и ППЗХУ обществени отношения, както и да съобрази дали с издавания от него административен акт се осъществява целта на закона, защото отказът за адекватно съобразяване с действителното здравословно състояние на хората с увреждания, включително и обективната възможност за промяна в същото, противоречат именно на целите на посочените по-горе нормативни разпоредби.

В унисон с регламентираните цели на закона е и нормата на чл. 77 от ППЗХУ. Според алинея 1 на този член помощните средства, приспособления, съоръжения и медицинските изделия, получени по реда на Правилника, не могат да бъдат заменени, продавани или дарявани в рамките на експлоатационния срок. Въведената забрана безспорно кореспондира с разрешението на ЗПУ и ППЗХУ, че ПСПСМИ се предоставят за конкретно установени нужди и на конкретно лице. Едновременно с това разпоредбите на чл. 77, ал. 2 и ал. 3 от ППЗХУ предвиждат, че при преустановяване ползването на помощните средства, приспособления, съоръжения и медицинските изделия те се връщат на предоставилите ги лица от регистъра по чл. 88, ал. 1 от Закона за хората с увреждания с изключение на изработените по поръчка като върнатите ПСПСМИ могат да се предоставят на нуждаещи се лица или на здравни и социални институции, като се спазват и условията по договорите по чл. 45, ал. 16 от Закона за здравето осигуряване.

В случая безспорно се установи, че получената от жалбоподателя рингова количка не може да бъде използвана от него самостоятелно, което с оглед целите на закона, представлява прекратяване на ползването ѝ. Именно по реда на цитираната норма на чл. 77, ал. 2 от ППЗХУ, е следвало да бъде изпълнено допълнителното условие на списъка-спецификация, на едно лице да не бъдат отпуснати едновременно рингова количка с чужда помощ и акумулаторна инвалидна количка. В изпълнение на целта на закона и с оглед конкретните данни за здравословното състояние на жалбоподателя, ответникът е бил длъжен да го уведоми, че за отпускане на исканото помощно средство (акумулаторна инвалидна количка), при съобразяване на изискванията на списъка-спецификация, е необходимо да бъде осъществена процедурата по връщане на предоставената на жалбоподателя, но неподходяща за състоянието му и неизползваема от него рингова инвалидна количка.

С оглед на всичко изложено съдът приема че, оспореният Отаз № ПС-30-09-255/25.04.2024г./12.04.2024г. на Управителя на НЗОК за отпускане на финансови средства на жалбоподателя за закупуване на помощно средство – акумулаторна количка, на стойност 3019 лв., е издаден в противоречие материалноправни разпоредби и с целта на закона, поради което е незаконосъобразен и следва да бъде отменен. На основание чл. 173, ал. 2, предложение второ от АПК, преписката следва да се изпрати на ответника за издаване на нов акт при съобразяване с представените доказателства и с дадените от съда в мотивите на решението указания по тълкуване и прилагане

на закона.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК съдът намира за основателна претенцията на жалбоподателя за присъждане на направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв., които следва да бъдат възложени на Националната здравноосигурителна каса.

Воден от горното и на основание чл. 172 от АПК, Административен съд София –град, III отделение, 78-ми състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Отказ № [ЕГН]/12.04.2024г. на Управителя на НЗОК за отпускане на финансови средства на Н. И. М., ЕГН [ЕГН], за закупуване на помощно средство – акумулаторна количка, на стойност 3 019 лв.

ВРЪЩА преписката на управителя на НЗОК-гр.С. за ново произнасяне по подаденото от Невзет И. М., заявление с № [ЕГН]/12.04.2024г. за отпускане на помощно средство, при съобразяване с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени с настоящото решение.

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса да заплати на Н. И. М., ЕГН [ЕГН], направените по делото разноски в размер на 1000 лв.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: